

ДІЛО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ:
 Львів, Ринок 10, II. пош.
 Конт. пошт. шпак. 26.326
 Адреса тел. Діло-Львів.
 Число телефону 545.
 Рукописи редакції не повертає.

ПЕРЕДПЛАТА
 в Австро-Угорщині:
 місячно 6— К.
 чотирічно 22—
 річно 50—
 у Львові (без доставки):
 місячно 4— К.
 чотирічно 12—
 річно 22—
 в Німеччині:
 місячно 25— М.
 чотирічно 50—
 За зміну адреси платити ся 50 с.

Ціна оголошень:
 Рядок постійний, довжиною 10 ліній, вартість 100 с. за місяць. У т. ч. вартість 100 с. за місяць. У т. ч. вартість 100 с. за місяць. У т. ч. вартість 100 с. за місяць.
 Один примірник коштує у Львові 16 с. на провінції 20 с.

Видав: Видавничий Спілнок „Діло“.

Начальний редактор: Д-р Завицький Панайко.

Переведене виборів до варшавської Державної Ради в Холмщині суперечить берестейському договору.

Львів, 22. цвітня 1918.

Правительство Української Народної Республіки і весь український народ стоять перед фактом переведення вирадженого австро-угорської окупованої влади в Холмщині, яке по своїй суті суперечить берестейському договору між осередкованими державами й Україною. Сам виражджений до варшавської Державної Ради, який є вибори до австро-угорської окупаційної області Холмщини.

Зі становища міжнародного права не може бути ніякого сумніву, що на основі берестейського договору область, яка лежить на схід від лінії, установленій в арт. II. договору, належить до Української Народної Республіки.

Заява арт. II, скріплена опісля додатковим договором, що докладну границю має установити окрема комісія, зовсім не змінює справи. Докладне установлення границі може відносити ся тільки до окремих приграничних місцевостей, а не до цілої області.

Словом, від хвилі підписання берестейського договору область на схід від границі, установленій в арт. II. договору, правно належить до Української Народної Республіки. З сього для осередкованих держав впливає правний обов'язок трактувати ту область як приналежну до Української Народної Республіки.

Бо коли в тих частях Української Народної Республіки, які були зайняті армією осередкованих держав як частина бувшої російської імперії, фактичну владу виконують досі осередкові держави, — то вони від хвилі підписання берестейського договору виконують її тільки в імені Української Народної Республіки, як запрошені всі на поміч для зведення внутрішнього порядку. Інакше вони були би правно зобов'язані ті області оперезити.

Видно українське правительство відповідні кроки.

Однак ся справа обходиться на менше й нас, Українців Австро-Угорщини.

Як частина українського народу не можемо не виступити проти видавання частин української землі на поталу польській державності.

А як горожани цієї держави маємо право й обов'язок домагаи ся, щоб вона виповнила правне зобов'язання супроти Української Народної Республіки, взяте на себе берестейським договором. Невиконання сього зобов'язання гривить новими конфліктами між Австро-Угорщи-

ною й Україною, а ці конфлікти не лежать аж в інтересі наших як горожан цієї держави ані в інтересі наших як частин українського народу.

В сій справі Українська Парламентарна Репрезентація має інтервенювати у відповідальних чинників держави й порушити справу на найближшій засіданні палати послів 30. с. м.

В сій самій справі Народний Комітет на черговім засіданні 20. с. м. ухвалив оголосити протест в імені українського народу Галичини.

Як український народ Української Народної Республіки, так і ми, Українці Австро-Угорщини, мусимо всіми силами виступити в обороні загрожених прав Української Народної Республіки й українського народу.

Польські анексіоністи і всі ті, що їх підірають, знайдуть на своїм шляху оборонний вал шлого українського народу.

Примус праці на панських ланах має бути знесений. Успіх конференцій Української Парламентарної Репрезентації з правительством.

Знесене примусу праці на панських ланах. — Збіжжя в Україні. — Господарська відбудова Східної Галичини. — Арештовані по. В. Будиновоцького. Комунікат Народного Комітету.

Львів, 22. цвітня 1918.

На черговім засіданні Народного Комітету в суботу 20. с. м. голова пос. д-р Кость Левницький подав отже звідомлене з конференції УПР. з правительством в справі знесення примусу праці на панських ланах і інших господарських справах.

Наслідком домагань, поставлених нашими українськими послами до ц. к. правительства на конференції 10. цвітня с. р., відбули ся далші наради наших послів з ц. к. правительством у Відні в днях 17-го і 18-го с. м. під проводом президента міністрів Зейдлера. На сї наради прибув також намісник Галичини гр. Гуйн.

робітники доставали на роботі харчі і відповідну грошеву плату за роботу.

Намісник краю гр. Гуйн прийняв отже розпоряджене міністра рільництва та заявив, що оголошене по громадах вказане заряджене, аби рільників не прятягано до робіт на чужих грунтах коли мають свої роботи господарські, та висказав бажанє, щоб наші хлібороби по скінченні робіт на своїх грунтах помагали по змові управити як найбільше грунтів двірських.

Першою справою, кетру піднесли наші посли, були вказані з приводу несправедливого виконання розпорядку міністра рільництва з 31. січня 1918, та запровадження примусових робіт наших селян-хліборобів на двірських грунтах, що викликало невдоволене нашого селянства та doprowadило до прикрих заворушень в деяких сторонах нашого краю.

Міністер рільництва гр. Сільва-Тарука, вислухавши вказання наших послів як також звіту ц. к. намісника ствердив, що галицькі власти не поступали по мысли його розпорядку з 31. січня с. р. і тому він видав нове розпоряджене до галицьких властей, в котрім вказано приказав: 1) що в кожній громаді має бути установлена громадська комісія управи рілі (живина комісія); 2) що громадські комісії управи рілі (живина комісії) мають старати ся, аби всі рільничі роботи в громаді були вчасно і зовсім виконані, та що непокірники власти цивільні ані військові не можуть їх перепинювати в сій чинности; 3) що громадяни є обов'язані помагати при управі рільних грунтів, але лиш тим господарям (меншим чи більшим), що самі дбають про своє господарство та постарали ся про господарський інвентар, а не тим власникам чи арендарям ґрунтових маєтностей, що самі не дбають про рільне господарство, а лиш спускають ся на те, аби їм громадяни перепроували всі роботи господарські; 4) що всі господарі і їх челядь є вільні від примусових робіт на чужих грунтах, коли є потрібні для свого господарства; 5) що не вільно уживати до примусових робіт дітлїй низше 14. року життя, материй дітлїй, вагітних жінок, хорих і старців; 6) що потребуючі поміччї робітничої мають постарати ся о харчі для робітників, так аби

Відтак піднесено справу закупна збіжжя на Україні для господарів східної Галичини і Буковини на засіви та на виживлене населення, бо народне міністерство торгу і промисловости Української Народної Республіки в Києві ще в місяци марті с. р. прирєкло відступити з України населенню східної Галичини і Буковини два міліони пудів збіжжя, то значить три тисячі двіста вагонів збіжжя до розпорядимости Спілки українських кооператив Галичини і Буковини у Львові, але отся справа привазила ся наслідком доготоризаційних переговорів з Україною. На домаганя наших послів згодне ся заступити нашу свідку до закупна збіжжя на Україні та признати половину добутого нею збіжжя на потреби населення східної Галичини і Буковини.

Тимчасом австро-угорська окупаційна власть в Холмщині поступає так, немаче-б се правне зобов'язане для Австро-Угорщини зовсім не існувало. Люблинське генерал-губернаторство щаз в перших днях по заключенні берестейського договору оголосило, що Холмщину буде й на далі трактувати як приналежну до Польщі. Сїя суперечність з берестейським договором заяві люблинського генерал-губернаторства відповідають усі заряджені сї влади.

Негативно виконує люблинське генерал-губернаторство сю свою програму тим, що на територію, яка правно належить до Української Народної Республіки, не допускає ніяких органів влади Республіки. Комісаря Українського правительства для Холмщини, п. Скорописа Йолтуховського, коли він приїхав до Люблина, арештовано, і він мусів опустити територію своєї держави, остаючи під окупацією Австро-Угорщини.

Позитивно виконує люблинське генерал-губернаторство сю свою програму тим, що удержує областю Української Народної Республіки як частю утвореного актами обох цісарів з 4. падевіста 1916 Польського Королівства, хоч на основі берестейського договору область на схід від означеної в арт. II. того договору границі перестала бути частю Польського Королівства. Не будемо вичисляти всіх тих адміністративних актів, якими люблинське генерал-губернаторство трактує ту область Української Народної Республіки як приналежну до Польщі, дільчи завначусь найважнійший: вибори до Державної Ради Польського Королівства.

Третю важною справою була докладно порушена господарська відбудова східної Галичини, бо західна Галичина вже майже відбудована, а в східній Галичині майже нічого не робить ся, хоч отся область вийною найбільше знищена і киче потребує державної поміччї. Наші посли зажадали чим скорійшого поканканя до життя прибічної Ради допущення до неї відповідного числа заступників українського народу з правом контролю, покликаня Українців до провуду усіх відділах відбудови, як також допущення наших господарських організацій на рівні з польськими до спіділаня при відбудові краю.

Міністер публичних робіт Гомин виправдував ся тим, що міністерство дало потрібні гроші на господарську відбудову краю та приписало окремий бюджет для відбудови східної Галичини і припоручило ц. к. намісникови, аби були вказані пошкодовані Українцями і Поляків, а начальникам провітових експозитур відбудови приказало виплачувати селянам на їх відбудову державні підмоги по три тисячі корон і на уладжене господарське по тисячі корон, як також закупувати потрібний матеріял будівельний, так аби селяни мали спривогу як найкорше

Проти сього порушення суверенних прав Української Народної Республіки поробить оче-

приступити до господарської відбудови. Вкінці прирік міністер публичних робіт узгляднити домага українських послів, як також вислати до Галичини міністерських інспекторів, аби провірили на місці стан господарської відбудови краю.

Неначе на potwierdжене нашого представлення про самовольно органів влади в східній Галичині прийшла відчас сих нарад зі Львова відомість про арештоване пос. В. Будяно в ського жандармом в Монастирських, куди він приїхав, щоб зійти ся з своїми виборцями і переговати ся про їх поджене. Сєю справою заінтересував ся през. міністрів Зайдлер та зажадав представлення справи на письмі.

По переведеню дискусії над сьм звідомленем Народний Комітет прийняв його з вдоволенем до відсма і рішив через оголошене сього звідомлення повідомити нашу суспільність про

стан справи і про успішний вислід заходів нашої Парламентарної Репрезентації в обороні селянства.

Мирові переговори між Україною і Росією.

(У. Т. А.) Київ, 18 цвітня 1918.

Рада народніх міністрів Української Народної Республіки на засіданню дня 17. с. м. ухвалила таке рішення в справі мира з Росією:

Українське правительство предложене російського Народного Комісаріату в справі мирових переговорів а в Україні приймає. Мирові переговори відбудуть ся в однім із провінціанальних міст курської губернії.

З сьм рішенням відкомандовано окремого кур'єра до Москви.

Центральна Рада проти приказу ген. Айхгорна в справі засівів.

Приняв ген. Айхгорна. — Запат на Малій Раді. — Премови Ковалевського, Любимовського і Грушевського. — Однодушний протест. — Предоташинний німецької команди у предоташинний української державної влади. — „Неправний текст“ приказу. — Відомість про уступлене Малій Раді неправдоподобна.

Львів, 22. цвітня 1918.

В числі в 19. с. м. подали ми звідомлене Української Телеграфічної Агенції про вечірне засідане Малій Раді 13. с. м., на яким односторонно узвалено протест проти видання начальним вождом німецьких військ на Україні ген. Айхгорном приказу в справі засівів.

Текст приказу ген. Айхгорна,

який принесла в числі в 12. с. м. „Кіевская Мысль“, звучить:

„Зі всіх тепер одержаних комунікатів виходить, що весняним засівам гровить опізнене. Мимо сего, що міністер рільництва звернувся в закликом до селян і поручив рільничим комітетам, щоб земля була всюди засіяна тільки селянами, належить сумнівати ся, чи рільничі комітети мати-муть в сій справі значний вплив і чи селяни приступлять до праці. Тому те німецькі воєнні влади повинні енергічно напірати в означених їм воєнних областях, щоб засіяно землю, де се буде можливим, в порозуміню з українськими рільничими комітетами, а в інших місцях — в ініціативі самих воєнних властей.

Широким селянським масам належить оголосити в спосіб найбільше для них приступний, що слідує:

„Німецький вожд на Україні буде вимагати, щоб слідуєчі точки були сповнені:

1) До сего, хто засіває землю, належать збори; одержує він гроші в готівці за зібраний урожай по відповідних цінах.

2) Селянин, який возьме скількість ґрунту, перевищуючу його сили, і тому не обробить сих ґрунтів в цілости, зробить в будучині як нарядови, так і українській державі шкоду, яка се дасть ся наслідати, за що буде строго караний.

3) Там, де селяни не можуть засіяти всіх ґрунтів в селі і де нахадять ся ще земельні власники, сі останні можуть підняти ся обсіву ґрунтів і в сім випадку рільничі комітети не можуть відібрати землі від ділчича для справедливого її поділу між селян. Селяни не мають їм в ніякий спосіб перешкаджати в обсіві землі. Для їх обсіву і переведеня жнив рільничі комітети мають достарчити ділчичам коней, рільничих машин і насіна на обсів. Ґрунти, які рільничі комітети з припорученя державної влади на основі права поділили, німецькі війська не будуть брати в рахунок в сій думці, що сі ґрунти будуть дійсно засіяні. Урядові прикази в справі засівів, видавані воєнними властями, мають бути розліплені в повітах нагідним місци місци в мовах українській і німецькій і мають бути, о скільки се можливе, підписані місцевими рільничими комісіями, або відповідальними місцевими органами. На рільничі комітети належить вплинути, щоб на бажане селян видавано свідоцтва про простір засіяної ними землі. Там, де рільничі комітети будуть відмовляти ся від виданя таких послідок, мають їх видавати німецькі воєні влади. Про всі зарядженя, їх виконане і наслідки, також про простір засіяної землі місцеві залоги мають донести головно-командуючому до 15. мая с. р.

Німецький вожд на Україні Айхгорн.

Запат українських соціалістів-революціонерів.

Зараз на другий день по оголошеню сього приказу в „Кіев. Мысли“ українські соціалісти-революціонери виступили на Малій Раді з запитом до правительства, чи такий приказ справді виданий, а коли ні, то чи потягнуто до відповідальности „Кіев. Мысль“ за розширюване

неправдливих занепокоюючих вістей. В запиті вказано, що приказ не тільки вміщує ся у внутрішній справі української держави, але також нарушує земельний закон, закликаючи бувших земельних власників обробляти поля, які на основі закону вже не є їх власністю.

Над сьм запитом вела ся на деннім і вечірнім засіданню горяча дискусія, яка закінчила ся однодушним узваленем відомої резолюції.

Міністер земельних справ Микола Ковалевський, відповідаючи на запит, сказав:

„Автори запиту хотять знати, чи такий приказ дійсно видано і чи не є се тільки неправдиве донесене газети. Отже такий приказ існує. Він є продуктом заходів що-до земельного питання, які почали ся в останних часах. В сих днях почали прибувати до Києва якісь делегації, які звертають ся до Ц. Ради з просьбами змінити земельний закон і домаганями заступити теперішнє соціалістичне правительство т. зв. діловим. Сі делегації сфабриковані не без участі поміщицьких кругів. Цікаво, що німецький приказ хронологічно сходить ся з сими делегаціями.

По сути приказ є вмішанем у нашій внутрішній справі. Німецька команда не довіряє мені як міністрови земельних справ і сама береть ся за роботу. Я далекий від говореня, що „на Шипці все спокійно“, одначе ми далекі від того катастрофального положеня, як се дехто любить представляти. Всі землі будуть засіяні. Такі відомости приходять від земельних комітетів і всіх агентів, яких розіслане на місця.

В приказі є одна точка, яка готова зруйнувати нашу земельну справу. Там, де зберегли ся власники, говорять приказ, селяни не можуть самі засівати. Значить, для того, щоб селяни могли засівати, треба зруйнувати двори. Се вносить непорозумінє в сею. Німецькі начальники на місцях будуть кожний видавати свої прикази і по своему рішати земельну справу.

Я — кінчить міністер — не міг безпосередно заявити німецьким властям сього протесту проти приказу. Се зробить президент міністрів і міністер заграничних справ. А я заявляю, що при таких положеннях не можу нести дальше відповідальности за дальше ведене справи і відповідати за площу засівів. Тому я нині подаю заяву, що уступаю з сього становища.

Управитель міністерства загр. справ Любимський вказує на те, що справа ще не вяснена та що для уступленя міністра Ковалевського нема достаточних основ. Приказ — говорить він — є вилд агітації. В Берестю було ясно умовлене повне невмішуване в нашій внутрішній справі, в нашій соціальной реформи. Німці в Берестю нераз дивували ся, не могучи зрозуміти нашої соціальной політики. Я їм заявив словами їх поета: „Wer den Dichter will verstehen, muss in Dichters Lande gehen“. Одначе вони звертають ся за рішенням своїх єумнівів не до нашого правительства, а розпоряджають ся самі.

Президент Центр. Ради проф. М. Грушевський заявив: В переговорах з Німцями я нераз зазначував, що першою умовою наших добрих взаємовідносин повинно бути невтручане в нашій справі. І коли вчора до мене явився представник германського уряду для розмов по економічних справах, я в присутности голови Ради міністрів і управляючого міністерством чужоземних справ заявив німецьким представникам,

що сей наказ ніби був виданий дехто, щоб розстроїти наші відносини.

Я осудив рішучо наказ. Я гадаю, що німецький уряд ауміє ужити заходів, щоб такім чином більше не повторювались. Я гадаю, що німецьке селянство не повинно реагувати так горячо, як наш товариш Одинець, і що уряд ауміє обробити наш дальнійший мирний і культурний розвиток.

Дальший хід дискусії і розмови відомі зі звідомлення УТА, поданого в числі в 19. с. м.

Однодушний протест Ради

виглядав у німецьких військових кругах зявляти вражінє. Представники німецької команди узяли ся зараз до голови Центр. Ради проф. М. Грушевського, до президента міністрів Голубиницького і до визначніших політичних діячів, старуючи ся ослабити некорисне проєкт приказу ген. Айхгорна. Між ин. вказували на те, що приказ поданий в „Кіевск. Мысли“ неправ.

Наслідком сього УТА розіслала 16. с. м. „направний текст“

третьої точки приказу, яка звучить:

„Там, де селяни не можуть засіяти землі і де ще великі власники, вони повинні зняти ся засівами. Сім не нарушає ся права на законний поділ земельними комітетами. Селяни в таких випадках не повинні перешкаджати засівам.“

Чи сий інцидент оконечно подогоджен, не знаємо. В кожнім разі відомість аерашної „N. Lemb. Ztg.“ про уступлене Малій Раді вказує на неправдоподобно. Мала Рада є виключно виділом повної Ради, отже не може уступити, доки повна Рада не вибере новий законуючий виділ. А повна Рада уступає 12. мая місця Установчим Зборам, отже уступлене Малій Раді в таких обставинах було би беззаконне.

З дискусії звернемо увагу на заяву міністра Ковалевського про корисний стан засівів.

В кінці вкажемо на те, на що звертали вже при інших нагодах: що українська державна влада має виступити в обороні державної суверенности Української Народної Республіки.

Мировий договір в Румунії.

Імовірно уступлене короля Фердинанда.

Відень, 20. авґуста 1918.

Тутешні дзєвники доносять, що переговори з Румунією ведуть ся дальше. До Букарешту виїхав секційний шеф Грац, щоб заключити мировий договір.

Політичний і торговельний зміст договору вже має бути готовий. Так пише міністер, який добре поінформований „Reichspost“. Що тільки не рішєне питанє про уступлене румунського короля Фердинанда. В Румунії воля — замітне обуренє іза політиків короля, які вступили в Румунію в теперішню війну, що так-же покинула ся для Румунії. Також осередні держави згідні з тими замітнями, які підносять ся проти короля Фердинанда, та раї-би, щоб він уступив.

Та сама „Reichspost“ в нинішній дзєвній виданю звертає увагу на те, що в пресі Німеччині робить ся гр. Чернінови заклд, що він в переговорах з Румунією не хотів порушувати питання династії і навіть відвідання короля Фердинанда особисто заручив йому розмовне на престолі. Що в сій справі — заклд „Reichspost“ — гр. Чернін не має за собою угоди корони, се повинно вже в найближшій часі об'явити ся через одму подію.

Бурія про українську справу.

Проти злуки України з Польщею.

Львів, 22. цвітня 1918.

В „Lemberger Ztg.“ містять гр. Вандалік Мнішек свої спомини з конференції, яку довод ся йому відбуту з бр. Буріаном, коли він бар. Буріан був першим раз міністром заграничних справ.

Розумієть ся, предметом розмови гр. Мнішка була польська справа та питанє прилученя українських земель до Польщі. „Ми почали говорити — пише гр. Мнішек — про антагонізм між Поляками і Українцями. Я твердив, що сей антагонізм в більшій часті штучна робота. Я сказав, що два братні народи спорять з собою. Міністер і притакував і заперечив сего. Заявив, що мій жаль зрозумий, але що він твердженє неправдиве. Тут говорив не дзєвний

має, а учені, добрий знавець відносин. Його висновки були криві, але основні. Тяжко опростувати його погляд, що злучає Україну з Польщею, яка мала би бути утворена, містила бив собі для Польщі зародок смерті. Я вступав думку для Польщі зародок смерті. Я вступав думку для Польщі зародок смерті. Я вступав думку для Польщі зародок смерті.

Перед утворенням німецько-польського блоку?

Відень 21. квітня 1918.

В парламентарних кругах розійшла ся поголовка, що президент міністрів д-р Зайдлер мав німецьким провідником, занепокоєним утворенням гр. Черніна, які в зв'язку з сими побоюваннями зміни курсу на некористь Німців, відповіли:

Уступлене гр. Черніна уможливило нове утворення німецько-польського блоку, а тоді ми не маємо чого боятися.

В сій заяві д-ра Зайдлера містила ся би також заповідь, що положення українського народу в Галичині не зміняться.

Справа польської династії.

Львів, 22. квітня 1918.

В своїх споминах про бар. Буріяна пише гр. Мішек в „Lemb. Ztg.“ в справі вибору польської династії:

„Ми говорили про питання, хто мав би стати королем Польщі. Я вказав на те, що поставив конституції 3. мая не знесені. Ті постанови самі розв'язують се питання. Дім Віттинів установлено тоді дідиною династією. Се вистарчало. Ще більше, Віттини є найближшими кривими нашого цесаря. Вони являють ся також вірними і поважними членами німецької держави. Оба моменти мають велику вагу. Ексцеленція слухав мене, сдмак окутав себе дипломатичною мовчанкою. Се також певного рода відповідь“.

Смерть бар. Гавча.

Львів, 22. квітня 1918.

Дня 20. квітня с. р. помер у Відні президент найвищої Палати рахункової Павло бар. Гавч.

Уродив ся 25. лютого 1851 р. Своє студії викінчив в терезіанської академії. Маючи 30 літ став директором тої академії та радником двору, маючи 34 роки став міністром просвіти в ка інеті гр. Таффе. Після п'ятилітнього урядового уступив та обняв уряд міністра просвіти в друге в кабінеті гр. Баденія. В 1897 р. уступив з кабінету Баденія, а опісля був через п'ять місяців шефом провізоричного кабінету, поки гр. Тун не утворив нового правительства. В квітні 1899 р. іменовано бар. Гавча президентом найвищої Палати рахункової.

В січні 1904 у. став він вдруге президентом кабінету, який зреконтруовано в маю 1905 р. Тоді приготував ся виборча реформа до австрійського парламенту і бар. Гавч під час дебати над її проектом сказав польському колегі, що ведучи різку опозицію, покликуювало ся на свої заслуги для династії, пам'яті слова: „Вас добре за те заплачено“. Бури, яку вивзав тим часом президент міністрів в польським таборі була причиною його димісії. За таку образу зажадав Поляки у цесаря голови президента міністрів і бар. Гавч зробив місце князеві Готтгольде.

В червні 1911 р. бар. Гавч обняв втретє вродив австрійського правительства, який передав в жовтні 1911 р. гр. Штіркові.

Димісія кабінету Векерле.

БУДАПЕШТ, 21. квітня (ТКБ). Урядовий дневник доносить: Його Королівське Величство найвищим рішенням з Бадену дня 19. квітня вволив ласкаво прийняти димісію цілого угорського кабінету і рівночасно зарядити, щоб поодинокі міністри продовжали свою діяльність аж до дальшого найвищого рішення.

В дорозі на Крим.

БЕРЛІН, 21. квітня (Вольф) урядово: Словивши ворожий опір під Берекопом і Корп-Косек (?) промештрли собі на війська дорозу на Крим.

Російський посол в Берліні.

Берлін 20. квітня 1918.

Заступник російського правительства Йоффе з титулом: „комісар російського правительства“ приїхав до Берліна. Рівночасно відїхав до Москви німецький посол гр. Мрбах і в сей спосіб привернено дипломатичні зв'язки між Німеччиною і Росією. Одначе тому, що єспанське посольство не хоче видати ключів до російської посольської палати, мешкає Йоффе з першою провізорично в готелі.

Австро-угорські війська в Бельгії.

Відень, 21. квітня 1918.

„Daily Telegraph“ з С. с. м. доносить: В останніх днях прибуло до Бельгії багато австро-угорських жовнірів. Довгі поїзди переходять через Літтих, багато австро-угорських жовнірів є також в Антверпії і Генф.

Війна в Італіїю.

ВІДЕНЬ, 21. квітня (ТКБ.) Урядово. На південно-західнім фронті віджила на ново на многих місцях боротьба артилерії і стежна діяльність.

Боротьба в Американцями.

БЕРЛІН, 21. квітня (Вольф). Урядово: На боевищах довели обопільні розвідки до нагальних бій піхоти. Під La Basse, Lens та Albert жива огнева боротьба; також між Аврою і Оазою була діяльність артилерії часто жива. Між Мозою і Мозелею атакували саські баталіони Американців в їх становищах під Selchprey, здобули сю місцевість і вдерли ся на два кілометри вглуб ворожих становищ.

Слабі протинаступи ворога відбито. Проби сильніших приступів ударемнено. В ночі наші війська знищили ворожі становища уступили. Криваві втрати Американців є незвичайно великі. Полонено 183 Американців, в тім 5 офіцерів, здобуто 25 кулеметів. На північний захід від Мервіль (на схід від Pont a Mousson) взяли ми в боротьбі з Французами на передполі полонених.

В Македонії: Жива діяльність ворога на захід від озера Дайран і на рівнині Струми.

НОВИНКИ.

Львів, 22. квітня 1918.

— Святе в пам'яті Тараса Шевченка в Великій Величній. Заходом української народної школи ім. Т. Шевченка у Володимирі Волинській відбуло ся при співучасті хору і драматичного товариства ім. Котляревського і укр. стріля. козацької дивізії, в неділю дня 7. квітня с. р. в салі місцевого холевого кіно свято влямять незабутнього Кобзаря України. Ще за годину до врештавання сая повна народу, білети впродані, великі гурти народа з окремих сіл Володимира Волинського тиснуть ся до каси. На салі багато високих достойників ц. к. австрійської армії, отамана старшина і укр. дивізії, місцева інтелігенція, селяни і дітвора. Піднімасть ся занавіса і на сцену виходить сотник Сач і держить промову. В чутких, коротких словах розсказав він про значенє та заслуги Т. Шевченка. Згадав про се, що в хвилі, коли дух на Україні підупав, зявив ся наш геній із самого дня народної гуці. Він закликав всіх, що мучились в тяжкій ярмі кріпацтва до діла, а голос його поніс ся далеко по світі. Кобзар його став для нас дійсним євангелієм і в хвилі нищого визволення України йому належить ся найбільша пошана і подяка. Роздав ся їм козацького хору „Вже воскресла Україна“ а публіка вислухала їмну стоячи. Прекрасно відіграло і дію Назара Стодоли товариство драматичне ім. Котляревського. Кому судилось бачити ролі Назара Стодоли, Галі, Стехи, Хоми Качого, сей мав спроможність бачити гру справжніх артистів. І ролі Гната Карого, старості, винали гарно та бездоганно. По десять мінутів антракті п'явив ся на сцені діточий хор в народних строях. Під проводом хорунжого відспівав хор народні пісні: „Ой Дівоче“, „Ой підду я до млина“, „Ой щаж бо то тай за ворон“. Своїми м'якими голосами та гарними деклямаціями звернула дітвора на себе загальну увагу. Вправи учениць III, IV і V. клас рушниками викликали загальне одушевленє. Під проводом народної учительки панни Савини Сидорович вправляли діти вручно, сміло і бездоганно. І ще раз то наша пісня лунала при вправах, а

публіка завзячена мило влучними голосами спідила за вправами та любила ся ними. Сий, що не трафлялось бачити рідного строю, та чути рідної пісні, тиснули ся сльози до очей на вид сего гарного покоління нашої будучини. Кінчать ся вправи, публіка плеще в долоні, занавіса підноситься ся кілька разів, а дітвора з усміхом на устах дякує сміло за оказанє їй горьке признанє. По другім короткім антракті відспівав хор укр. стріля. коз. дивізії під проводом сотника Калитенка Шевченко Стеценко: „Заповіт“, Шевченко-Лисенко: „Іван Підкова“, „Ой нема нема“ і Шевченко-Тополінський: „Ой три шляхи“. Азценти, фальсети, чудові нюанси поодиноких пісень та соля панів сотників Гончаренка і Плавича захопили всю публіку. Заслуга в сім, пана сотника Калитенка, який дібраному та вишколеному хорови дав-спроможність віддати пісні у всіх виттинях як сяд. Лунала пісня і здавалось, що все кругом співає, живе, та поминає 7в сій великій, вольній, новій нашого Батька Тараса. — 5-ка.

— З приводу припинення російських часописів в Одесі „Вільне Життя“ повідомляє: „З комісаріату повідомлено нас, що припинення часописів „Южний Рабочий“ і „Красное Знамя“ адміністративним шляхом не буде“.

— Статю про українську справу п. Ол. Баріна містить „N. Fr. Presse“ в 20. с. м. Статя наважує до виводів гр. Юлія Андрашія в тім самім дневнику про однаковість російської й української душі й виказує культурну й політичну окремішність українського народу від російського.

— Галицька дирекція фінансів і каса красних фінансів повернуть в трех групах (що тижня одна) до Львова. Перша група відїдуть з Бялої 4. мая с. р.

— Загадочні події в Кракові. „Lemb. Ztg.“ пише: З Кракова приносять дневники різні вісти про події в останніх днях, які завдяки цензурі є загадкою, яку тяжко вояснити. „Wiener Morgen-Ztg.“ доносить про ексцеси, яких жертвою вправ один жидівський купець. Тутешні польські газети доносять з Кракова, що там відбуло ся тайне засіданє міської ради, яке тривало кілька годин і скінчило ся рішенням видати до мешканців публічний заклик, щоб заховували ся спокійно і щоб не допускали дітий до вуличних демонстрацій. Крім сего доносять, що дві дівчини в віці 13 і 16 літ впадо жертвою нещасливого випадку, з яких одна вже вмерла. Один священник має бути тяжко ранений, а з приводу нещасного випадку, який стрінув третю дівчину, висказують краківські дневники спілчуте в остентатійний спосіб. Консервативний „Sław“ і „Naprząd“ написали мабуть про сї події довгі статі, які скомфіковано. Вісти, які до нас дійшли, не годять ся з тими, які деруть ся в тайні, але ми з огляду на цензуру їх не оголошимо.

— З українського артистичного світа. Пишуть нам: П. Роман Любинецький, який на запрошенє муз. Товариства ім. М. Лисенка у Львові приїк своєю участю в концерті дня 9. мая с. р., виступає поки-що в опері в Опаві. Німецькі критики висказують ся про його ліричний голос з великим признанєм, а красу його тонів порівнують сміло з голосовою владкою таких співаків, як Шлезак і Ядльверкер. Часопис „Oest. Morgenzeitung“ по виступі його в опері „Вільний стрілець“ кінчить критику свою, повну похвал, аверотом, що тої міри співака, як Любинецький, може повывидувати кожда діврська опера. В коротці отже і львівська Українська Громада почує свого родимця, а ледви чи велика сая музичного Товариства Лисенка помістять всіх, що з зацікавленєм вичікують його приїзду.

— Воім залізничникам Українам від відома Пишуть нам: Дня 17. марта 1918. відбули ся загальні Збори залізничників Українців у Стрию. Вже сама присутність великого числа участників була доказом, що згуртованє у свою основу організації уважали всі за konieczність. Основано „Групу Українських залізничників у Стрию“, до якої вписалось вже окола 400 членів. Товариство має свій локаль в „Народнім домі“ про вул. Шевченка, II. пов. — Подямо се усім товаришам до відома, а товаришів Стрийщини і околиці закликаємо до вступлення в члени! Нехай не бракне нікого з товаришів зі Стрийщини між членами своєї, станової організації. — Група українських залізничників у Стрию.

— Велика авенна п'язька в Німеччині принесла 14 мільярдів 550 мільонів марок. Ся сума ще збільшиться ся бо реченець підписки для жовнірів в полі кінчить ся що йно 18. с. м.

— Відділ по Льві Телетім признало правительство совітів досмертну ренту в квоті 2.000 рублів річно.

— Александр Жіраді, славний драматичний артист, любимець віденської публіки і від давня член ц. к. надворного театру, помер в неділю попоудня.

ВІДОЗВА

Для вшанування пам'яті проф. А. Саля.

Пам'ять широкі і заслужених труженників для народної справи не минає безслідно; відважна суспільність здвигає ім величаві пам'ятники, основує Інституції і Фондації, звязані з їх іменом. Наша суспільність уміє шанувати пам'ять нею. Наша суспільність уміє шанувати пам'ять нею. Наша суспільність уміє шанувати пам'ять нею.

До них належить і померший дня 4. мая 1915 б. п. Людвик Сальо, що як професор учительської семінарії коломиїської і львівської української гімназії, як містоголово Тов. Учительської Громади і Краєвого Шкільного Союзу, провідник і педагогічний опікун наших приватних середніх шкіл, що так гарно розвивалися в його багатому широкій і умірній праці у величезній важкій ділі народної школи і по батьківськи опікував ся долею нашої молодіжи, для котрої як і для своїх товаришів був азирцем почути і точності в повному обовязку і азирцем чистого невідомого характеру.

Бажаючи достойно вшанувати пам'ять знаменитого і праведного педагога і щирого неугомонного народного труженника і рівночасно придати нову ленту для збільшення фондів ошкі і помочи для нашої шкільної молодіжи, відписані свідки і товариші праці Покійного, приступляють до основи стипендіального запомогового фонду імени б. п. Людвика Саля, з якого в річницю його смерті будуть збирати відповідні запомоги пильні і потребує ученики наших гімназій, в першій мірі львівської і коломиїської і відзивають ся до Вл. Загаю, а передовсім до Вл. Товаришів і Учеників б. п. Людвика Саля, до тих, що шили свого учителя і додержували ідеями, які він заціпляв в їх молоді серця, до тих, що вийшли у Него нераз помічну руку і багачківську пораду — з укліною просьбою: щоби ласкавими датками причинили ся до збільшення жоломого фонду імени Покійного до потрібної висоти.

Датки просимо посилати на вкладкову книжочку Тов. в.з. кред. "Дністер" ч. 11330, або на руки Вл. Стефана Федева, професора філії ч. к. акад. гімназії у Львові вул. Ругівського ч. 22.

Дрібними лептами поможемо нещодному бідному і пильному ученикові і вшануємо трезвими пам'ятником пам'ять Праведника.

У Львові, в цвітня 1918 р.
Юліян Раманчук, Іван Киволок, Сидір Гавницький, в. Алоїсандров Стефанович, д-р Остап Шакарушна, Григорій Наивайко, Лев Доляницький, Нікквар Даниш, Стефан Федев, Лука Турчин, Юліян Стефанович.

ПОШЕРЛИ.

Ронка Тар в Рудий, найдорожший одинокий син Ольги і Володимира, помер по тяжкій недугі в 9-тій весні свого життя, дня 6. цвітня 1918 в Новоселиці. В. Я. п. 1

ОПОВІСТКИ.

Второк, 22. цвітня 1918.
Няні: греко-кат.: Терентія — римо-кат.: Вольга.
Вактра: греко-кат.: Антіпа сьвяти. — римо-кат.: Юлія вл.

Український Народний Театр, дир. К Рубчакова Львів саль Т-ва ім. М. Лисенка.

В суботу, дня 27/4 1918 "Безтаманна", нар. драма на 5 дій К. Карого.

В неділю, дня 28/4 1918 "Цеганка Ава", нар. драма на 5 дій К. Галасевича.

Початок 7:30 вечер. 1—2

Тов. "Академічна Громада" вул. Паньська 11а. Дня 23. цвітня 1918 р. о год. 5-ій го пополудни буде говорити т. Вітран Іван на тему: "Культура хати". Просить ся о численну участь.

Загальні збери львівського окр. Відділу тов. "Взаїмна поміч гад. і бук. учителів і учительок" відбудуть ся дня 1. мая о год. 11 у Львові в школі Шевченка, вул. Мохнацького 12. зі слідуєчим порядком: 1. Звіт уступаючого Відділу. 2. Вписи нових членів. 3. Вибір нового відділу. 4. Програма роботи на рік 1918 (реф. тов. Крайник). 5. Вчерепа. О год. 8. рано того дня дальша реалізація признаних товарів на одягу а по збрак на обузу. — А. Зелений, голово Відділу. 1—2

Кавітан Омелян Ансник звелить ласкаво подати свою адресу в важній справі. Ріман Весоловський, Кіш УСС. Етаррепрот 445. 2—2

"Ukrainische Korrespondenz" — одинокий український тижневик в німецькій мові. Кождий свідомий український громадянин повинен передплачувати сю часопись, бо якраз тепер українська справа дуже актуальна і треба чуужинці як сліди інформувати про наші політичні амаганя. Видавцем є голово Народного Комітету д. Кость Левницький, відповідальний редактор посол Володимир Сингалевич. Умоли передплати такі річно 12 кр., піврічно 6 кр. 50 сот. Гроші просимо слати: Wien XVIII. Karl Ludwigstrasse 3/15. Про-нко посліжити ся а замовленням, що би видавництво могло усталати наклад, що при телерішній дорожній є дуже важне.

НАДІСЛАНЕ

Наклад дев'ятисоти — тисяча
Д-р В. ГЕЛЬФЕР
Львів, вул. Коперника 1. XV 2-13

ОГОЛОШЕННЯ

Цитрини
в порошок, шкелі загущає 8-10 центів. До чаю і печива. 1 пакет тільки 80 сот. Спеціальний порошок до роботи води новансонієвої. 1 пакет загущає на 1 літр води по 2 кор. а у разі черужері с. ФЕДЕР, Львів, Сакстуська 7. 455 д 89

АДВОКАТ КРАЄВИЙ

Д-р Станислав Чикалюк

провадить дальше свою канцелярію адвокатську при вулиці Св. Іоаннзай ч. 7. в ТЕРНОПІЛІ. 9 35 7 7

Віовць приватний урядник, в троях заощадив в віці 5-10 літ, оженив ся а бездітною жінкою або панною до 35 літ. Зголошення з фотографією до 10 кат. Ада. Діла Т. О З. 966 1-1

Філія Віденського Товариства Обезпачень **"АЛІЯНЦІ"** у Львові, ул. Зігоровича ч. 5.

просить всіх П.Т. членів, котрі без перешиду воєнної не заплатили своїх премій, щоби як найскорше в своїй інтересі оголосили ся устно або письменно до нашої філії а подати номеру своєї поліси, ошкелі дамо фактичну інформацію. XIV 1-1

Молода панна

з посагом пошукує товариша життя на добрім становищі. Інваліди з академічним образованием мають переважство.

Зголошення до адміністрації під "Насмеа". 961 1-1

Дяка з добрим голосом, що розуміє добре дяківство, прийме парохія Лисятичі, стація залізнична і почта Білече Волиця коло Стрия. Зголошувати ся в Уряді парохіяльнім — А. Пеленський, парох. 969 2-2

Спішіть, доки наклад не вичерпаний. **"Червона Калина"** літературна збірник "Українського Січового Віска". Ціна 6 К, 10 К і 20 К. — Закоплати на нар.: М. Угрия, Кіш УСС. Етаррепрот N-о 445. 859 8-10

Календаріум на р. 1919

зі святами гр. і рим. кат. і правосл. готове до друку набути можуть накладчими календарів в Адміністрації "Діла". — Зголошуватись під: Календар 1919 9-3

Христос Воскресе!

Дуже гарні кольорові святочні видівки малюнку Ів. Косинина, накладу Д. Кучини.

Серія в трех редів проодветь ся:
ка 18 штук в портел 4 К
48 " " " 10 К
100 " " " 20 К
500 " " " 100 К
Кучиня 35%, рабагу.

Висилаеть ся лиш за наперед прислану готівку.

АДРЕС СКЛАДУ:

Антонія Левицька

Львів, ул. Голомба ч. 11 а. 955 2-3

На спомин про перший мир в Бересті

вийшли **мірні а дошесті світлим** що представляють всіх трех уповноважених делегатів Української Народної Республіки, дорадників і канцелярї. Предас Книгарня Наукового Т-ва ім. Шевченка у Львові, Ринок ч. 10. Ціна одного примірника лиш 1 кор. Наклад невеликий!

Товаришам-правникам

уділюю що до матеріалу інформації до історичних іспитів. Юрій Тринчук, Фейер, Львів Баторого 14.

"КАРПАТІЯ"

Однина українська Тов. взаїмних обовязань на житє і культуру. Почесний президент Ного Національного конгресу літ гр. Шестинька. Товариство є перше на українській а терет ся на всім припадають самим членам. Ручить яке по трох літах несплатності і повноті обовязань. Прізнає по трох літах право вступу, а також по 3 літах уділяє повноту на казні членів. У всіх справах звертати ся на адресу **Львів, — вулиця РУСЬКА Ч. 11.** Година урядові: від 8 до 2.

!! Хороніть свій зір !!

Новість в області електр. бюрокосвітлення. Лямпа стоїть зворотньо від право харвання. Виключна проща у фірмі **Е. ГАВСМАН** Львів Палам Гавсманів ч. 1. Тел. 723. Просимо оглядати в нашій виставі. XII 1-1

ПОЗІР! Хто хоче був учителем треба в нас

С А М О У Ч О Н **САМОУЧОН** укладу О. СОЛТИСА (4-те побітання вказів і списків), Ціна К 3-4, а поттовом сплатити К 350. — Виплатити на готівку, Відоклені і гроші кроку пріслати на адресу: А. ОКПІШ, Львів, вул. Казиміра ч. 6. Увага, Сей Самоучок уложений після вироблення по способу лаучання! Важне для учителів уділення права відважної мови, як також учеників і приватних до устатків іспитів. 954 6

РУСЬКА ШАДНИЦЯ

в ПЕРЕШИШЛІ, вулиця Косцюшка ч. 3.

Принймає і виплачує шадники вказів і списків до в голівах урядових. Вказівки оформлені в 34%, печивачки вже від слідуєчого дня до дня виходять аж до послідного дня перед дня виходу. **ВКЛАДКИ** в "Руській Шадниці" мають особство в касі товариства, поттовима шадниками, грошоміями листами, часами нотами і т. д. Дирекція "Шадниці" на жданні багатьох достаргань, і в філіях банку застро-уторює в ракунок "Руської Шадниці". Уділяє повноту: а) гіпотечних записів в річечки амортизаційна ратака на проті до 18-45 літ вибору повнотного; б) на шадники ефекти, а на есконт аксака. Справа шадників загодікуєсь можливо скоро. Пасередиачить у закладу кобачки і т. д. Воєнний Заведення кредитові в Країні. Великих Інформацій і друкує уліки в закладу "Руської Шадниці" вул. Косцюшка. Накази Д. І. пов. шадників безкорисно в голівах урядових від 9-11 до 12-14 год. і укальсаних сері. Після 5-14 устатів "Руської Шадниці" в гирдженого терет а в інформативній справі якляка в товаристві "Руська Шадниця" і режіміля вказівки ся до вказівки шадників, а ділячки і т. д. вказівки як отже "Руська Шадниця" публікації обовязку.